

คต. เตือนผู้ส่งออกข้าวหอมมะลิไทย

ดร. ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา

.....

กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยเมื่อปี พ.ศ. 2544 กำหนดให้เฉพาะข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข. 15 เพียง 2 พันธุ์เท่านั้นเป็นข้าวหอมมะลิไทยและมีความบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 92 โดยมีสำนักงานมาตรฐานสินค้า กรมการค้าต่างประเทศ เป็นผู้กำกับดูแลการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานสินค้าของเซอร์เวย์ขณะตรวจปล่อยอย่างเข้มงวดและต่อเนื่องตลอดมา ต่อมาได้มีการนำข้าวพันธุ์อื่นที่มีคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีใกล้เคียงกับข้าวหอมมะลิไทยปลอมปนเพื่อการส่งออก มีผลกระทบต่อราคาและคุณภาพข้าวหอมมะลิไทย กรมการค้าต่างประเทศ จึงได้นำมาตรการตรวจสอบทางสายพันธุ์ข้าว (DNA) มาใช้ ทำให้ข้าวหอมมะลิไทยที่ส่งออกมีคุณภาพเป็นไปตามสายพันธุ์ข้าวมากขึ้น และจากการที่รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนในการยกระดับราคาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิไทย เพื่อช่วยชาวนาผู้ยากไร้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถทำนาได้เพียงปีละ 1 ครั้ง ผลผลิตมีปริมาณจำกัด อีกทั้งให้มีรายได้สูงขึ้น กรมการค้าต่างประเทศ ได้จัดทำกิจกรรมสื่อสารการตลาดมากมาย เพื่อยกระดับและสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยในตลาดโลก

กรมการค้าต่างประเทศ ได้นำมาตรการการตรวจสอบทางพันธุกรรม (DNA) มาใช้ในการตรวจสอบเพื่อแก้ไขปัญหาในการปลอมปน พร้อมกับมีมาตรการลงโทษผู้ส่งออกตามระดับความผิด เช่น การทำทัณฑ์บน ภาคทัณฑ์ ไปจนถึงการเพิกถอนใบทะเบียน การอายัดสินค้าของผู้ส่งออกที่มีคุณภาพไม่ถูกต้อง และให้นำสินค้าไปปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เช่นใน 2548 ที่ผ่านมา ได้ลงโทษผู้ส่งออกโดยการทำทัณฑ์บน 4 ราย ภาคทัณฑ์ 1 ราย และดำเนินการอายัดสินค้าที่คุณภาพไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน 15 ราย

อย่างไรก็ตาม พบว่ายังมีผู้ส่งออกบางรายทำตัวเป็นผู้ฉวยโอกาส ทำการปลอมปน โดยนำข้าวปลอมปนลงไปในข้าวหอมมะลิไทยส่งออกและมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น แจ้งให้ไปตรวจสอบฯ แต่หน่วงเหนี่ยวการตรวจสอบ หรือยกเลิกการตรวจสอบเมื่อเจ้าหน้าที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าไปกำกับดูแลฯ โดยอ้างว่าไม่มีตู้คอนเทนเนอร์/ตู้คอนเทนเนอร์มาไม่ทัน เรือใหญ่เลื่อน หรือมีการแจ้งงานกระชั้นชิด โดยคาดว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าจะเดินทางไปไม่ทัน รวมทั้งแจ้งยอดการส่งออกเพิ่มเติม เมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ออกไปกำกับดูแลฯ มีการกระทำความผิดซ้ำซากเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย นอกจากนั้นยังมีการระบุข้อความต่าง ๆ บนบรรจุภัณฑ์ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

เพื่อเป็นการตอกย้ำถึงความสำคัญของการรักษาคุณภาพมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย จึงขอเตือนผู้ส่งออกให้มีจรรยาบรรณและจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม ทั้งนี้สำนักงานมาตรฐานสินค้า จะเพิ่มความถี่และเข้มงวดในการกำกับดูแลฯ เป็นพิเศษสำหรับผู้ส่งออกรายที่มีพฤติกรรมดังกล่าว และจะเพิ่มมาตรการลงโทษที่รุนแรงขึ้นตามลำดับ เพื่อให้การส่งออกข้าวหอมมะลิไทยเป็นไปตามสายพันธุ์ข้าวที่กำหนดอย่างแท้จริงเป็นการยกระดับสินค้าให้มีคุณภาพระดับสุดยอด (Premium) และยั่งยืนตลอดไป

.....